

Лэдзёны ВКП(б)
Сыктывдинса
райком да
райисполком

КОЛХОЗНИК

№ 112 (413)

Декабрь

5

1938 во

Номерлөн дон 8 ур

Льенін—Сталин велікөй партия знамја улын

1936-дд вога декабр 5-дд лунд Сталинскөй Конституция лоис социалистическөй олбмдн зумд закондн. Сбмын кык во торјодд ми-жанс тајд памјатнөй лун-гыс, кор мушар квајтд јукдн вылын пырис дејст-вијед мирын мега демократическөй Конституция.

СССР-са народјас, код-јас топыда сплотичмадс Ленин—Сталин партия да Сбветскөй правительство гдгдр, СССР-лыс Конституция вынсөдан лун пасјд-ны кызі великөй празнен-ство, кызі ыжыд торжест-во. Мијан шуда рдфина ру-бежјас сајын, быдлаын, ужалыс јоз да нарјтанаяс помнитны 1936-дд вога декабр 5-дд лун. Классјас куза мијан вокјас ншта ез-на шыбытны капитали-стическөй рабствольс оков-јас, најд дастысдны эксп-лоататорјаслы да нарјт-чысјаслы паныд решител-нөй тышд. Налы Сталин скөй Конституция—дејстви-јаслөн программа, доку-мент, кодј свидетелствуйтө сы јылыс, мыј сјјд, коддс пдртма олмд СССР-ын, тырвыјд вермас лоны ол-мд пдртма і мукд стра-најасын“ (Сталин).

Уна буржуазнөй консти-туцияјас југјалдны демократическөй фразеологиядн, ужалыс јозлы уна пдлс формалнөй правајас сет-мдн. Но нн отик, весиг бур-жуазнөй мирлөн мега ар-хидемократическөй консти-туция оз гарантуйт народлы подлиннөй свобода, оз мезды ужалыс јоздс кор-ысалдыс, шыгјалдыс да эксплуатацияс. Став буржуазнөй конституцияјас преследуйтдны отик цел—сохранитны овмдслыс ка-питалистическөй система, јонмддны фабрикантјаслыс да помещикјаслыс полити-ческөй господство.

Сталинскөй Конституция, кодј 1936-дд вога декабр 5-дд лунса лоис Сбветскөй Социалистическөй Респуб-ликајас Сојуздн Основнөй Закондн, торјалд лубдј буржуазнөй конституцияс сјзі-жө, кызі торјалд сб-ветскөй строј капиталисти-ческөй стројс. Мијан конституция, сылдн быд статта да параграф ем ре-гиструйтдм да законода-тельнөја закрепитом сјјдс, мыј шедддма да завојуй-тдма-нин делд вылын уна-миллионнөй сбветскөй наро-ддн. А шедддма, завојуй-тдма, пдртма олмд со-циализм!

Уж выдд право, шојч-чөм выдд право, пдыслун дырјі материалнөй обеспе-

ченіје выдд право, велд-чөм выдд право, нывбаба-дс мужчинакд став права-јасын откофалдм, гражда-налдн, најд националност да раса выдд виждотдг, рав-ноправіје, кывлдн свобода, печатлөн свобода, собра-ніјејаслөн, митингјаслөн свобода да с. в.—ставсө тајдс карса да сиктса ужа-лыс јозлдн социалистическөй обществоын гарантуйт-тдма Сталинскөй Конститу-циядн.

Озыр да славнөй вді тајд кык вога кадколаст-ыс, коддс сбветскөй на-родлөн унамилионнөй мас-сајас олсны Сталинскөй Конституция знамја улын. Сталинскөй закон ншта јонжыка јонмддс мијан јоз-лыс асланыс вынјасд ескдм, мобилзуйтис налыс творче-скөй духсд да бырлытдм енергияјасд овмдс да кул-тура став јукднјасын выдд высотаяс завојуйтдм выдд.

Уж производительностыс выдд рекордјас петкддлсны рабочөй класслөн медбур представителјас—стаханов-ецјас да ударникјас. Обил-нөй, мијан странаын вбвлы-тдм урожај чукортис кол-хознөй сикт тајд кык во-нас. Пыр јаржыка зорјалд СССР-са народјаслөн кул-тура, форма сертыс наци-оналнөй, пыщкдс сертыс социалистическөй. Быд сб-ветскөй гражданиндс шы-мыртд законнөй гордостлөн чувство, кор сјјд вижддлө тајд колдм кык во вылас.

Мега ценнөй капитал, коддс чөжис тајд кык во-нас сбветскөй страна, сјјд—выл сбветскөй јбалдн, ста-линскөй ученикјаслөн да питомецјаслөн, народ шуд вбсна, рдфина слава вбсна музлытдм борецјаслөн ге-роическөй племя.

Сталинскөй Конституция откофдс народ пыс госу-дарственнөй дејателјаслыс быдмдм. Став сбветскөй народ ншта јонжыка сплотичис Ленин—Сталин партия, Сбветскөй прави-тельство да народјаслөн вожд Сталин јорт гдгдр. Сбветскөй народ тырда-лунын медем сетны пас-вартана удар став фашист-скөй агрессорјаслы да на-лдн подлөј најомникјаслы,—троцкистско-бухаринскөй бандитјаслы, најд-кд лы-гасны воны мијан рдфина выдд. Сбветскөй народ дас мордснас визны асыс став величашдј завојеванијас-сд, кодјасдс зарні шыпас-јасдн гјждма Сталинскөй Конституцияд.

І. В. СТАЛИН јорт Сбветјаслөн Чрезвычайнөй VIII Ставсојузса Сјезд трибуна вылын

Джамбул Джабајев

Великөй сталинскөй закон

Сылдмөј менам, аулјасө леб,—
Кывзөј-жө, степјас, акын Джамбулс!
Уна законјас ме тддлі ас нем,
І сјјд законјасыс потлисны кујас.
Сјјд законјасыс пемдывліс свет,
Сјјд законјасыс ісковтліс сінва.
Бөрбзда чукурјас чужлісны теб.

Аллахлөн законјас, Аблајлөн законјас,
Крөвардј Ныколајлөн законјас.
Најд законјасдн мырдысны челад,
Најд законјасдн влісны јоздс,
Вузсд мунлісны мијан ныв челад,
Ещмісны мијан казахскөй аулјас.
Сјјд законјасдн шдгисны бајјас,
Кор бур вірсд мырдыслыс пычкісны бајјас.
Најд законла, кыз гартчана смерч,
Ветліс пон шыглун, бесправіје, смерт.
Сылдмөј менам, аулјасө леб,—
Кывзөј-жө, степјас, акын Джамбулс!
Ічотик трөпаяс лөб зон тракт,
Ічотик ключ ваыс туд зон море.
Ізторыс артмд упругдј сталь,
А кывјасыс војтырлы мудростлүн лөб.

Свет вылас шуда да мега бур челад,
Чуждны зарні оландыр немыс.
А накдд шдщ колхозын сыланкыв чуждө—
Мед міча, мед кыпыд,—откофддны ужсд,
Вај гаждд, домбра, быд колхознөй аулсд,—
Кывзөј-жө степјас, акын Джамбулс!
Ті кывзөј, Кастек, Каскелен, Каракол,
Ме сыла великөй сбветскөй закон—
Сещдмдс, мијан код німкофлун сетд,
Сещдмдс, степлы код урожај содтд;
Код вбсна сдлмным ыкшадн выдд,
Код вбсна пдыслун томлунд пдрд,
Код вбсна сдлмтдм природа мам
Уж јозлы служитд, сетіг став сам.

Код серты сјжигитјас аздны туј
Вбвлытдм подвігјас вбчалдм выдд,
Код вбсна Кулашным оз-нын віч жуј—
Празничнөй олдын славадн выдд.
Код серты челафлы велддчан туј
Столичнөй карјасд ју ердн восдд,
Код серты комі, чіган і джигит,
Кык војт кыз—откофдс; шоглун оз жмит.

Сылдөј, акынјас, гдгдр мед јургө,
Сталинлыс сылдөј великөй закон (*)!
Сход выдд сы јылыс сыланкыв нуд,
Сыланкыв, јургд кдн братстволдн гор,
Сыланкыв—зорја рдфина јылыс,
Сыланкыв, подвігд кыпддд код.
Великөј, рдднөјным—мијан бат Сталин
Төждлундн шымыртис лыдтдм морт сөлдм.

Комиддс—Eduard Ганс.

Кызі ми редактуйтдм Конституция

Сбветскөй Сојузса став пельсјасан чукортисны народјаслөн делегатјас, медем вынсөдны великөй да мудрөй Сталинскөй Кон-ституция. Сјезд вылын ми кывзім Конституция творец докладыс быд кыв. Не гјжны кывјасдн, мыј вбч-гис залын, кор Сталин јорт помаліс асыс доклад-сд. Стадн горздны, апло-дируйтдны...

Некымын лун ми обсу-дајтдм Конституциялыс про-ект, а ссга Сталин јорт инициатива серты сјезд бдр-јис специальнөй редакцион-нөй коміссја став поправ-кајасд да предложеније-јасдсд откоф отсудитом мо-гыс.

Тајд коміссјаын аслам участвуйтдмдн волнуйтд-мдн, декабр 3 дд лунд ме-пырі Кремлевскөй дворец-лөн оти неыжыд залд. Ме пуксј первој радас, прези-дјум пызанлы паныд, кодј сулаліс неуна вылынжык. Рөгыд мысты залд пырис Сталин јорт, а ськдд Мо-лотов, Ворошиллов, Каганов-ич да Калынін јортјас. Ми встретитдм најдс бурнөй ап-лодисментјасдн. Мијан вы-лө нумддмдн, Сталин јорт здоравјатчис да мукд ру-ководителјаскдд шдщ пук-сис пызан сајд. Сталин јорт кутис лыфдыны Конститу-циялыс статта бдрса стат-та. Лыфдас, сувтас да ју-алас:

— Кодлөн емдс предло-женијејас, кушдм поправ-кајас емдс?

Вјжддлас сјзі, мыј быдд-нөс кывддд. Оти старічок кыпддчис бдрја радјасыс да кдсјс сетны асыс предложеније. Сталин јорт шуд сылы:

— А ті татчө, пызан дорас, матыстчөј, медем ставыс кылісны.

Старік смутитчис, локтис президјумд. Президјумыс вді вылі мстайнжык. Колд вді кајны некымын шупдд. Старік термасис да пызан дорас воігдн шу-пддјас вылас і ждмдс да муртса ез уе. Сталин јорт ускддчис сы дінд, медем отвсавны сылы, а ссга вештыштіс пызансд, медем удобнөјжык вді кыпддчы-ны шупддјас кузаяс.

Кор помасис заседаније-ыс да мунім президјум дін-дд, Сталин јорт здоро-вајтчис мекдд кідн, а Во-рошиллов јорт гажаа сјзі јуаліс:

— Ну, кызі сөмченко јорт велддчанныд?

— Нічево, менам емдс отличнөй отметкајас,—воча-візі ме.

— Вот і бур,—бара шу-ис Ворошиллов јорт. — І ми ськдд прдшцајтдм.

Заседаније вылыс ми му-нім горддөдс да радуйтча-надс.

Маріја сөмченко.

*) Сталинскөй Конституция

Сталинскій Конституція—міян олёмлөн да шудлөн подув

Сулейман Стальскі

Сталинскій Конституція жылыс кыв

Друзья, ми тодлим лысмом вөр,
Көн овліс кјін свора,
Ми тодлим јенеж пемыд, скдр.
Код грёйтчис кыз море.

Уж мыркыс рабён вөлі пыр,
Му вылын вынсө бертіс дыр
І кытчөз ебдсыс ез быр,
Вок котыр вөлі спорын.

Но сесаң колі кыз во кад,
Нын бырї кјін олан чад,
Выл быдміс, зорізаліс сад,
Луч петіс јенеж шөрд.

Друзья, мед олас мијан му,
Көн јөзсө шогыс оз-нын су.
Те, правда, воулаң астө ну
Став сталинскій просторөд.

Велікөј вожд, те сетін цвет,
Коді муз савкјө алмаз свет,
Коді томлун зормөдны оз сет,
Выл, шуда лунјас дорјө.

Велікөј вожд, те сетін клуч,
Көн шонді дорыс гажа луч,
Көн оз-нын грөйт важна муз,
Көн оз-нын кывлы „горе“.

Те мын өзтін бікін јон,
Те гіжін вөвлытөм закон.
Ми тодам сылыс ыжыд дон,
Код зарніа уборын.

І сыкөд чужө міча наң,
І садјын јаблөг воө шаң,
І ужын честнөј ај да аң
Пыр веналөны спорын.

Закон—ми кодлөн туганјыв,
Сыкөд і тулыс, сыланкыв
І рөфіналөн пі і ныв
Мір вөсна пыр дозорын.

Став мувыв паста став гөлјөз
Мыј мөвпалісны немјас чөж,
Велікөј Сталин, тенад төжд
Пыр оло најө дорын.

Коміодіс Иван Вас.

Рөфінаөс дорјөм

Сөветскөј томјөз, коді локтө
Краснөј Арміјаө, пөлзутчө
став благојаснас, кодјасөс
гіжөма Сталинскөј Конституціяө.
Том боецјас сознајтөны,
мыј налы доверітөма ыжыд
чест—соціалістическөј отечествос
дорјөм.

Быд боец көсјө панјыны
асыс јортјасө да мөвпалө
лоны командірон—мед ічөткөн
көт, но векжө командірон.
Төдөмлунјасөн озырмөдөн,
сіјө оз зөб најөс ас пыскас,
а јукөб аслас јортјасыскөд.
Менам баталјоныс суріс
9 преподаватель, кодјас
нүдөны занатіејас общеобразовательнөј
предметјас куза. Ношта
красноармејскөј культуралөн
өтік показател: пісмөјас
лөн гырыс пачкајас, кодјасөс
пөлучитөны да ыстөны
боецјас.

— Велөдчы да ло дасөн
соціалістическөј рөфінаөс
дорјөмө, Сталинскөј Конституціяөс
дорјөмө,—гіжөны бат-мам
красноармејец-піяанлы.

Мем вөлі 19 арөс, кор ме
воі Краснөј Арміјаө. Оні
меным 39. Аслам олөмлыс
жынсө ме сеті рөднөј Рабоче-Крестьянскөј Крас-

нөј Арміялы. Батракан,
коді коркө ветлывліс лап-
төдн, ме лоі командірон,
імеіта воинскөј званіе—
капітан РККА.

Ме грөйтча аслам по-
жізненнөј професіјаөн.
СССР-са правітелство кы-
кыс наградітис менө: Знак
Почота орденөн да Крас-
нөј знамја орденөн.

Ми олам нап्राжоннөј
международнөј обстанов-
каын. Краснөј Арміјас
боецјас да командірас
внимательнө візөдөны
Испанијаын да Китајын
событіејас бөрыс, фашистскөј
агрессорјас горнитчөм бө-
рыс. Ми тодам, кызі фа-
шистјас ненавидөтөны
міяанлыс свободнөј страна,
міяанлыс велікөј народ.

Рабочөјјас, колхознікјас,
сөветскөј інтеллігенція
сознаітөбө став олөм чөж
кежлө јіжтөма Сталинскөј
Конституціяса 133-өд стат-
таыс кывјас: „Отечествос
дорјөм ем СССР-са быд
гражданілөн свјашченнөј
долг“.

Ми дасөс пөртны олөмө
асыным свјашченнөј долг,
дасөс олөм дондөн кыщав-
ны врагјасыс асыным стра-
на, асыным шуда народ.
Капітан Ф. Н. Матыкін

Шуда піјан

Ме законнөј гордостөн
верма гордітчыны аслам
семјаөн. Замечательнөј кад-
ын ми олам. Замечательнөј,
шуда, гажа олөм сетісны
міяанлыс большевикјаслөн пар-
тіја да сөветскөј правітел-
ство. Сталинскөј Конститу-
ціяөн сетөм гырыс права-
јас ми іспользујтам тырыјө.
Тажө правајасыс міяанлы
обеспечивајтөны зажітөч-
нөј да культурнөј олөм. Мыј
тажө факт, а абу лөж, ме вер-
ма віставны аслам семја
прімер вылын.

Менам өтік пі—Николај
ужалө редакторөн Орджо-
нікідзевскөј крајса өтік
районнөј газетын. Мөд пі—
Проңа— рөднөј Краснөј
Арміјас лејтенант.—Ва-
на полковнік. Мед ічөт
піө—Боріс ужалө шофер-
лы отсавысөн. Нылөј, Соңа
педагог. Тажө лі абу заме-
чательнөј семја? да—земе-
чательнөј!

Вермыліс-ө грөйтчыны
аслас семјаөн менам бат?
Ез. Ез вермыв сы вөсна,
мыј сіјө оліс да асыс пі-
јансө быдтіс лөк самофер-
жавіелөн шуштөм кадын.

Мөд фелө өні, кор ми
олам да ужалам Сталин-
скөј Конституція шонді
улын.

Ог колччы і ме аслам
піяаныс да нывјасыс. Таво
ударнөја ужалі колхознөј
прөізводство вылын. Но-
јабр 1-ј лун кежлө менам
ем-нын 360 трудөдөн.

Васіліј Семеновіч
Кісєлов

Вылгорт „Краснөј партизан“
колхоз.

СССР-лөн Рытыв-Војвыв граница вылын

Герпас вылын: Н-өкөј заставаса пограничнөк дозорын.

Националноетјаслөн братскөј сојуз

Сталинскөј Конституція—
сөветскөј народјас доброво-
лнөј братскөј сојузлөн
јарјугыд документ, коді зу-
мыда утвөрдітчис подув вы-
лө, кодөс весалөма капіта-
лістическөј експлоатація-
ыс.

Міјан шымыртны сүзтөм
рөфінаса став народјас де-
монстрирујтөны өні асы-
ныс возрождөніје да зө-
різалөм, кодлы равнөјыс
војдөр некор ез вөвлы да
і ез вермы лоны. 11 сојуз-
нөј республика, 22 автоном-
нөј республика, 9 автоном-
нөј област, 12 национальнөј
округ, кодөс утвөрдітөма
Сталинскөј Конституція-
өн—тажө націяјаслөн азгыв-
лытөм содружествөыс југ-
јалө, кызі туј індалыс ма-
јак, мільионјас јөзлы, код-
јас ојзөны капитал мірын
национальнөј нартітөм улын.

Рабочөј класслөн факта-
тура сетіс Росіјаса војдөр
увтыртөм націяјаслы по-
завлун чеччыштны фор-
малнөј [буржуазнөј] демо-

кратіјалөн став „прелест-
јас“ вомөн да аслам воз-
рождајтчан целјасын іспол-
зујтны соціалістическөј де-
мократіја. Буржуазнөј де-
мократіја сөмын провоз-
глашајтө равенство вооб-
щө, сы лыдын і націяјас-
лыс равенство. Фактіческі
тажө „демократическөј“ пөр-
јасөмыс ердөдсө быд вос-
ковын, медса-нын метропо-
ліјајасса да колоніјајасса
нартітана да завесімөј на-
ціяјас дінө отношеніеын.

Велікөј русскөј народ
сетіс ыжыд, донјавны по-
чөтөм отсөг војдөр увтырт-
лөм да бөрө колөм народ-
јаслы налыс олөмсө выл
подув вылө строітөмын. На-
циональнөј окраинајас,
кодјас војдөр вөвлыны сөмын
промышленнөј центрлөн
колоніальнөј сырјөвөј при-
датокөн (Узбекістан, Казах-
стан да мукдө), быдмісны
гырыс індустриальнөј ра-
онјасө. Быдмөны выл кар-
јас, выл промышленнөј
центрјас. Быдмісны рабо-

чөј-националјаслөн квали-
фікованнөј кадрјас, быд-
міс выл інтеллігенція.

Капіталізмлөн реформіст-
скөј агентјас ношта ез-на
—јона важөн „пророчітлы-
ны“ міјан странаса уна на-
родјаслы пом. Реңегат Ка-
утскіј, напрімер, імперіалі-
стическөј војна дырји гіж-
ліс:

„142 националноет піыс,
кодөс бытө-кө арталө Рос-
сіја, навернө оз ставыс
паскавын өніја націяјасө;
унжыкыс на піыс, кызі, на-
прімер, осөтінјас, вогулјас,
черемісјас, калмыкјас, не-
нецјас да мукдө мунасны
баскјас да бретөнецјас туј
куза.“

Народјаслөн міјан содру-
жество вермас сөмын га-
жаа сөравны буржуазіја
реформістскөј прислужнік-
јас „патріархлөн“ велико-
державнөј націоналістиче-
скөј сөрөмјас вылын, коді,
збылысөс, сөмын повторі-
тіс сіјөс, мыј унаыс-нын віс-
тавлісны царскөј холопјас.

Осетінјас, вогулјас, ма-
ріјецјас, калмыкјас, ненец-
јас, кызі і міјан странаса

став народјас, демонстри-
рујтөны өні економікалыс
да культуралыс вөвлытөм
зөрізалөм.

Соціалізмлөн победа пук-
тіс пом народјасөс „історі-
ческөјјас“ да „неісторіче-
скөјјас“ вылө јукөмлы. Сіјө
путкылтіс став буржуаз-
нөј „теоріјајас“ бытө-кө
расајаслөн да націяјаслөн
пріроднөј „не равенство
јылыс.“

Льенінско-сталинскөј на-
циональнөј політика пөртсөс
олөмө чорыд тышын през-
ренинөј предателјаскөд Троц-
кікөд, Бухарінкөд да најө
пріспешнікјаскөд. Ставныс
најө выступајтисны імпері-
алістическөј буржуазіјалөн
агентјасөн, кодјас зілісны
сохранітны подчїноннөј на-
ціяјас вылын асыныс нар-
тітчөм.

Восса тышјасын пазөдөм
троцкістско-бухарінскөј
банда став магта буржуаз-
нөј націоналістјаскөд өт-
вылыс нүдөс подлөј, под-
рывнөј уж соціалізмлы па-
ныд. Фашистскөј разведка-
јаслы аснысө вузалыс, тајө
мерзавецјасыс, јавлајтчыны

мед лөк врагјасөн не сө-
мын уна националноста став
сөветскөј народлөн, но і
мірса став народјаслөн,
кодјас дорјөны фашизмөс
асыныс свобода да неза-
вісімогөт Испанијаын, Китај-
ын да мушарлөн лубөј му-
көд пунктјасын.

Кык мір, кык міровоззре-
ніе јоса сулалөны мөда-
мөдыслы паныд. Соціалі-
стическөј демократіјалөн мір
оліцөтворајтчө Сталинскөј
Конституціяөн. Зарні шы-
ласјасөн гіжөма Сталинскөј
Конституціяө 123-өд стат-
та, коді сетө СССР-са зік
став граждана равноправі-
јөлы чорыд гарантіјајас.
„Кушөм көт, ез вөв вескыда
лібө косвеннөј правајас ор-
ганічөтөм лібө, мөдарө,
гражданалы налөн расөвөј
да национальнөј принадлеж-
ноет сөрті вескыд лібө
косвеннөј прөімушество-
јас лөсөдөм, сіз-жө кызі
расөвөј лібө национальнөј
ісклучітельностлөн, лібө
лөгалөмлөн да пренебре-
женіелөн быдпөлөс пропо-
вед—карајтөдөны законд“.

І. Тарјін.

Пасналö скöт-вiзöм

Прондор сiктсöветулын 1929-öд воын кoтыртчiс селскохозаiственнöй артел „Парма“. Öнi таjö артелис öтүвтö 27 овмöс. Колхозкöд щöщ быдмö сылöн i социалистическöй скöтвiзöм. Консфермаын iмeйтчö 25 вöв. МТФын—36 мöс. Скöтвiзöм паскöдöм куза 1938-öд вöса госуларственнöй план МТФ тыртiс 100 прöцент вылö. Jöв поставка сiз-жö мынтöма 100 прöцент вылö. Сынс öтар сдaiтöма госзакупö 3500 литр jöв.

Колхознöй скöт олö шоньд, жүгьд да сöстöм помешчениежасын. МТФ-са жүралыс Клавдија Афанасьевна Тарабукина (1931-öд вöсан-нын ужалö скöтвiзöмын) стахановскöйа кoтыртö скöтныцажасыс ужсö да сы под вылын шедöдö тöдчымöнiа результатжас.

Корычев.

Петисны вөрö

Паль сiктсöветува „Ярега“ колхозыс вөрö кыскасан уж вылö петисны ноль тысачыца. Пöрдöчана ужжас вылö—5 морт. Ем позанлун вөрö петкöдны унжык jöз вын, но таjö позанлунжасыс ылöз-на оз тырвыjö испoлзуйтчыны. Мi корам колхоз правленije-лыс, медым сijö регыдja кадö став лшаланана уж вын петкöдiс вөрö.

Белых.

Госуларстволы—шабди-кудeл

Прондор сiктсöветува „Коммунар“ колхоз шабди-кудeл сдaiтан план тыртiс ставнас ноjабр 23-öд лун кeжлö. 670 килограмм 9-öд номера кудeл пыдiи колхоз „Коммунар“ госуларстволы сeтiс 813 килограмм 14—18-öд номержаса шабди. Качество боксан колхоз ассыс плансö тыртiс 199,6 прöцент вылö.

С. Осипов.

Ногинскöй районса (Московскöй област) районнöй партинöй бiб-лиотекаын.

Снiмок вылын: Нiмовскöй территориалнöй организацијаса партoрi М. А. Булајев (шужа вылас) бoстö литература ВКП(б) истoрија велöдöм куза ужалöм вылö. Книгajас сeталö райпарткабинeтын жүралыс В. А. Зајцев.

Еновтöм колхоз

Час сiктсöветува „Югыд туј“ колхоз—абу ыжыд колхоз. Сijö öтүвтö 40 овмос. Таjö колхозыс бöрjа воjасö мукöд колхозжасыс jона кутiс кoлччыны. Кык во-нын eз тырт правителствoн сeтöм вöрлeзан план.

1938—1939-öд воjасса нөлöд да первој кварталын колхозлы колö пöрдöны 3000 кубометр да кыскыны 4500 кубометр вöр. План абу ыжыд. Ем став условије таjö плансö сpокыс вoз тыртöм вылö. Сöмын колö организoваннoст да конкретнöй руковоdство. Локыс сын, мыј колхозса председатeл Иван Викторович Цывунын колхозникжасöс уж вылö организуйтöм пыдiи дезорганизуйтö. Пöрдöчан ужжас вылö колхозникжас петисны сöмын ноjабр 15-öд лунö.

Колхознöй производство вылын öндöз-на ыжыдалö уравниловка. Бура да лoка ужалысжас кoстын некушöм торjалöм абу. Колхозса председатeл Цывунын шуö: „Мiјан став шленжас öткoдöс.“ Цывунынлöн таjö „öткoдыс“ вajöдö сыд,

мыј колхозникжас пöвсын оз тыдав некушöм вoзмöстчoм.

Общицöй колхознöй сoбраниежас овлöны сöмын сeкi, кор волас кушöмкö уполномоченнöй районсан либö сiктсöветсан. Колхозын образцовöй уж пуктöм jылыс сорнијас некор оз овлыны. Цывунын jорт зiлö пöдтыны критика да аскритика. Сijö унаыс дүгöдлö колхозникжасöс сoбрание вылын сорнитöмыс, шуöдöм: „тырмас тeныд сорнитны“ Та под вылын колхозын тырмытöмторжас чiнöм пыдiи сoдöны.

Ревизija колхозын eз-нын вöвлы кык во. Колхозникжас оз тöдны, мыј вöчсö колхозын. Правленije уж jылыс отчотжас сiз-жö eз кывзывыны.

Культурно-массöвöй уж—колхозын вундöдöм участок. Культинвентаржас абуöс. Вeсiг некор оз кoтыртлывылыны гoраа лыдысöдмжас. Колхоз бердса комсомолскöй организација (8 шлен) культурно-массöвöй уж сувтöдöмын некушöм отсöг оз сeт колхозникжасыс.

Участокын, көнi „важөн-нын дагöг“ вөрлeзiг кeжлö

Карнана jол абу iчöт участок. Пажгаса вөрпункт-лöн тавосанөлöд да 1939-öд вoса первој кварталжасын тани колö пöрдöны, подвожитны да jитуј куза кыскыны 35000 кубометр вöр. Вөрлeзан ужжаслөн таjö обjомыс тpeбуйтö вeс-кöдлысжасыс оперативност, большевистскöй вöла да настöйчивост. Но колö шуны, мыј татчöс вeскöдлысжас бурeц оз обладатны таjö качествожасынас.

Пажга вөрпунктса да Карнана jол участкаса вeскöдлысжас важөн-нын, вeсiг неуна зазнайтчöмөн, ошjы-лисны, мыј најö 100 прö-цент вылö даcöс тыртавны вөрлeзöм куза кварталнöй планжас. Тази личнö ошjыeс i вөрпунктса начальник Шe-шуков jорт.

дeйствиельностыс мiјан вoзö сувтöдö зик мöд сep-пас. Вöлöм-кö вeскöдлысжас занимайтчöны вөрпром-хозöс пöрjöдлöмөн. Вөрлe-зiг кeжлö тырдаслун налөн i талунjа лун кeжлö-на абу, кöт eскö i тавосанөлöд кварталлөн кык-кoјмöд jу-кöныс помасiс-нын. Стахановецжасы олöм вылö усло-вије абу лöсöдöма. Напpи-мер, ремонтуйтöма колöм воын стрöйтлöм кык об-шщeжитiе, но овны сeни абу уjутнö: кöзыд, торjа сушiлкажас абуöс. Мыј вöс-на артмiс ташöмторjыс? Ставыс таjö артмiс вeскöд-лысжаслөн безхoзajствен-ност вöсна. Öд кызи öнi устанавлывайтчö, вöлöм ре-монтуйтöны кык общe-житијеөн лун. Нинöм шуны, тырмымөн гырыс öджас! Но сы пыдiи качествоыс некушöм туйтöмi?

Стахановецжас, Сивергин, Барышников, Закатов, Григорий да Иjа Ичуковжас, Чудов, Фадеин, Нeнeв, Омелин, Тiтов, Матвеев да мукöд, коджас лунса норма-жас тырталöны 120—200 прöцент вылö, вeскöдлыс-

жас тöждыстöм вöсна оз вeрмыны азжыны культур-нöй шöйчöг.

Вөрпункт аппаратын оз чувствуйтeы некушöм дiс-циплiна. Мастер Мартынов eновтöма столöвöй стрöи-тöм, ыстысöмөн, мыј участ-окын унжыкыс сeмейнöй jöз, а сожан лöд дона. Сiз-кö i столуйтчыс некод оз лo. Тази вeрмас утвeр-ждайтны сöмын рабочöйжас-лыс интересжасöс да за-просжасöс гöгöрвоны кöсjы-тöм морт, куцöмөн i збыл-вылас jавлajтчö ачыс, Мар-тынов. Мартынов поведе-нијеын емöс мiстöм факт-жас, коджас вiсталöны дiс-циплiнаын да бытын раз-ложитчöм jылыс (сiстeма-тическöйа jöдм, уна гöты-рөн олöм да с. в.).

Jитуј лöсöдан уж участ-окса вeскöдлысжасöс сiз-жö суиc нинöм виччыстöг. Jитуј вылын öндöз-на нiдiк помпа абу. Помпajас абу-тöм jылыс вeскöдлысжас гöгöрвоисны сöмын сeкi, кор комвiс заводитны jитуј кикавны. А сeтчöз пука-лисны да мöвпалисны, „мыј најö вөрлeзiг кeжлö тыр-дасöс!“

Сiз-жö вөркыскалiг кeж-лö абу даc i вөрпунктлөн ас обoз. Ужавтöг сулалö 35 вöв. Таjö положенијeсö вeскöдлысжас кöсjöны оп-равдайтны сijöн, мыј под-возка вылын ужавны оз сузжыны рабочöйжас. Обoзын положенијеыс лок i сijöн, мыј вöвжасы фураж (зöр) абу лöсöдöма, емöс уна доjа вöвжас, а на бop-са торjа уход абу кoтыр-тöма.

Вөрпунктса начальник Шe-шуков jортлы ассыс аппa-ратсö колö кутны тырдаc-лундөн, медым сijöс некор eз су немвиччыстöм уж. Кол-ло лоны сувтöдöма чорыд дiсциплiна да производство-өн вeскöдлысжас уж бopса быдлуна контрол.

Тебецьков.

СССР—культуралөн мајак

Октябрскöй социалистиче-скöй революција пöртiс олöмö культуралыс великöй идејажасöс, коджасöс уна со воjасөн лöсöдiсны став каджасса да став странажас-са медбур jöзжас, гeниалнöй мыслителжас, классöвöй да националнöй нартыс чeлo-вечествоöс мeздöм вöсна благороднöй бopецжас. СССР—законнöй наследник став культурнöй озырлулөн, кодöс лöсöдiс чeлoвечeствo сijö историческöй туј вылын. Лeнiн—Сталiн партиjалөн да сöветскöй правитeлстволөн тöждысöмжасöс вeскöдöма народнöй образo-ваније развивайтöм вылö, вылын культура кадржас быдтöм вылö. Сöветскöй интeллигенцијас чужтöма народнöй массажас зeв ыжыд культурнöй кыптöмөн.

Социализмлөн великöй идејажас пыщкын почетнöй места кутö националнöй да расöвöй равенстволөн идеја. Сöмын победившöй социализм странаын, рабочöйжас-

лөн да крестаналөн сöвет-скöй социалистическöй госу-дарствoын националнöй равноправилыс да народ-жас дружбалыс великöй идеја пöртöма олöмö, лoи реал-нöй вынөн.

СССР оз тöд националнöй вражда. Расöвöй исклyчи-тельност, народжасöс „выш-шöй“ да „низшöй“ расажас вылö јуклöм—ставсö таjöс бырдöдöма мiјан сijö источ-никыскöд, кодi чужтö таjö эверинöй, кöјин чувствoјас-сö да вiзöдласжасöс, бырдö-дöма капитализмкöд öтвы-лыс. Царскöй Россияын помещикжас да капиталист-жас став вынгыс паскöд-лисны националнöй зыкöдм. Најö усöдлылысны öти народ-жасöс мöджас вылö. Таjö вöли капиталистжас кын власт кутан öти сpедствöдн.

Октябрскöй социалистиче-скöй революција чышкыштитiс помещикжасöс да капита-листжасöс да нем кeжлö бырдöдiс националнöй враждыс да лöгалöмлыс öтра-

витöм источникжасöс.

Октябрскöй социалистиче-скöй революција пöртiс олöмö большевистскöй национал-нöй политика, кодöс науч-нöйа подулалисны Лeнiн да Сталин да код вылын најö воспитайтисны рабочöй клас-сöс. Таjö—народжас тыр равноправилөн, ужалыс jöз великöй интернационал-нöй солидарностлөн, народ-жас дружбалөн политика.

Лeнинско-сталiнскöй на-ционалнöй политика öтүвтiс сöветскöй народжасöс öти социалистическöй гeмjаö, öтүвтiс сöветскöй респуб-ликажасöс торjöдны поэтöм братскöй сојузö.

Став мирлы, кызи мајак жүгöдöдöны СССР-са Сталин-скöй Конституциjалөн кывжас.

„123-öд статча. Национал-ност ни раса вылö вiзöдтöг СССР-са граждaналөн хoзajственнöй, госуларствен-нöй, культурнöй да общe-ственно-политическöй олöм став укöнжасын öткoд право ем вöрöдöны поэтöм закон.

Кöт кушöма ескö мед eз вöв вескыда кöт кышолөн правојас ограничитöм либö,

мöдарö, расöвöй да нацио-налнöй принадлежност сep-тiбö гражданажасы вескыда либö кышолөн преимушче-ствојас лöсöдöм, сiз-жö кызи расöвöй либö национал-нöй исклyчителност, либö лöглун да кeзöвтöм быд пö-лöс проповедуйтöм карайт-чöны законöн.

Народжаслөн мир да друж-ба ыжыдалöны мiјан вели-кöй рöфиналөн став про-странствојас вылын. Ва-жөн националнöй нартыс став ужасжасöс испытait-лыс уна даc народжас öнi мöдa-мöдлы дöвepaйтöмөн, мöдa-мöдöс уважaitмөн стрöйтöны социалистическöй общество, лöсöдöны озы-рыс-озыр культура, кодi зiрдалö уна eкac нацио-налнöй формајасöн, но јeдiн-нöй аслас социалистическöй пыщкöс сepтi.

Сöветскöй интeллигенција, кодi бирас i jајнас сöвет-скöй народлөн, ем социализм зeв гырыс вeрмöмжас-лөн плод, социалистическöй культуралөн да большевист-скöй националнöй политика-лөн плод. Сöветскöй интeл-

лигенцијасöс составляйтöны сöветскöй странаcа став народжасса рабочöйжаслөн да крестаналөн пиан да нывжас. Рочжас, украинeц-жас, белоруссжас, грузинжас, армјанажас, азербайджанeц-жас, узбекжас, туркменжас, казахжас, киргизжас, таджик-жас, татаражас, чувашжас, еврейжас, калмыкжас, уна даc мукöд националностжас тыртöны мiјан унивeрситeт-жасыс да институтжасыс ау-диторияжасöс, велöдчöны да велöдöны, овладевайтöны наука высотажасөн, стрöи-тöны машинажас, тöдмалö-ны му пыщкöс. Украинаcа, грузијаса, азербайджанса народнöй сыланкывжас jур-гöны роч каржасын, кыв-зысжасöс ас дiнас кыскöмөн. Тбилигын, Кијeвын да Таш-кeнтын народ кывзö роч jöзлыс сыланкывжас. Нарoдјас взаимнöйа озырмöны, најöс öтүвтö рöфина-мамöс, социалистическöй отечество-öс, большевикжас партијас, став народлы матыса да дoна Сталинöс öтүвjа ра-дeйтöм.

(Вoзö вiзöд 4-öд лiстбoкыс)

КИТАЙЫН ВОЈЕННӨЙ ДЕЙСТВИЈЕЈАС

ЛУНВЫВ КИТАЙЫН

Японскөй командованије став выныс зилд бдр бостны Кантоныс асыв-војвылын воштөм важнөй пунктјас. Нојабр 29 лунд мунисны суткч бж упорнөй бжас Тајпинчен дорын. Бж унаыс вужлис рукопашнөй схваткаб. 10 пулемјот да некымн дас винтовка бостөмдн, китајецјас зырсыны јапонецјасдс Тајпинченлаң.

Кантонсаң асыввылын јапонскөй частјаслы удајтчи бостны Боло да Вејчжоу.

ЦЕНТРАЛЬНОЙ КИТАЙЫН

Ухансаң ытыв-лунвылын мунөвы бжас лочжоу районн. Японецјас күтөны лочжоу сөмн ыжнд артиллерискөй вывјас имеітөмдн. Мунөны бжас Тунчен дорын (лочжоусаң асыв-лунвылын).

Ханкоусаң ытыв-лунвылын китајецјасбн Инчен бостөм бдрн бжас мунөны карсаң асыввылын.

ВОЛВЫВ КИТАЙЫН

Шансі провинцијаса ытыв-лун јукөнд воисны 10.000 китајскөй боец, кодјас вужисны Хуанхе ју вомдн да кугисны наступајтны јапонскөй гарнизонјас выльо

— 0 —

Нојабр 30 лунд јапонскөй самолетјас некымныс ускөдчылисны Хуан провинцијаса уна карјас выльо (Чанша, Баодін да Чжучжоу выльо). Бомбајас шыблалисны карлөн унајбза јукөнјас выльо.

Сјд-жө лунд 50 јапонскөй самолет участвујтисны Гуандун да Гуанси провинцијаса уна пунктјас выльо усласөмн.

ИСПАНИЈАСА ФРОНТЈАС ВЫЛЫН

Национальнөй оборона куза испанскөй министрстволдн официалнөй сводка јурөртөм серти, фронтјас пыыс нн бти вылын декабр 2 лунд некушөм төдчана операцијас ез вөвны. Республиканскөй самолетјас успешнөйа лылісны пулемјотјасыс мјатежнјас войскалыс төдчымөңја чукорјас фронт лыңја вылын.

— 0 —

Декабр 1-өй лунд 9 фашистскөй самолет бомбардирүтисны Херон провинцијасын Ласелјера сикт. Бомбардировка дырјыс виома 4 мортөс, сы лыдын кык нывбабадс да бти кагадс,

Порсјасдс дөжөритөны омөла

„Јарега“ колхозын (Пал) емөс племеннөй порелдн 4 матка, но најдс дөжөритөны омөла. Племеннөй порс рөдмөдан белд танн езна аззы колана вниманн

а сј-жө 5 мортөс рантөма.

Декабр 2-өд лунд италогерманскөй авиација бомбардирүтис Валенсија, Боракс, Бланкас, Маджале (Лерида провинција), а сј-жө Каталонјаса да Каталонскөй побержеса уна мукөд пунктјас. Гражданскөй населеније пөвсын емөс жертвајас. Республиканскөй зенитнөй артиллерија ускөдис кык фашистскөй самолет. Валенсијаын бомбардировкабн жүгөдма уна зданыје. Емөс морт жертвајас. Валенсија портын фашистскөй бомбајас жүгөдисны англискөй торговј судно „Геррей Брук“.

А. Бельх.

СССР—культуралөн мајак

(Пом)

Советскөй Сојузса став националностјаса ужалыс јөз братскөй содружествонн сетөнн асыныс способностјасдс радејтана рөдвалы. Внимательнөй да радејтөмдн матыстчөны мијан партија да мијан правительство советскөй гражданајаслөн способностјас, дарованијејас, талантјас динө. Од морт—тајд советскөй странаын меда донатор. Та вөсна и јрдалө ташөма талантјаснас советскөй народ. Та вөсна и јрдалө став мирлы советскөй страналдн социалистическөй култура.

Советскөй Сојузса народјас ыжнд возмушченијебн да скөрлундн виждөдны сешөм вөвлытөм увтыртөм выльо, кытчөд фашистскөй погромшчкјас вайдөдны

Германијадс,—странаөс, кодн нөшта неважөдн-на сулалис мировөй култура вожа радјасын да справедливөйа гордөйтчылис аслас великөй поетјасдн, мыслительјасдн да учондјасдн. Германијаса јеврейскөй населенијекөд өтвылыс германскөй народ ем дурмөм фашистскөй изуверстволдн жертва. Јеврејјаслөн праватөмлун ем германскөй народлыс праватөмлунсө меда јона петкөдлыс. Пинјасдс курччөмөң, көрталөм кјасдн рабочөйјас да крестана, германјаса став честнөй јөз присутствүтөнн јеврејјас вылын кровавөй охота отврайтельнөй зрелище вылын, кодөс нөддөны фашистскөй грөмилөјас.

СССР-са народнөй артист Н. П. Шмелев выразитис

Ворошилов нима колхоз (Маркештадскөй район, АССР Немцев Поволжја) имеіт овцеферма 315 јур выльо. Колхоз јавлајтчө кандидатөн Ставсојузса селскохојазственнөй выставка выльо.

Снимок вылын: Овцефермаын јуралыс Ф. Ф. Витерголт видлаө „Прекос“ породаа меж.

Выл Советскөй свеклө ідралан машинајас

Свеклө ідралөм да обротајтөм вижму овмөсын меда трудојомкөй процессјас пыыс бти. Советскөй специалистјас бөрја војас чөж упорнөја ужалисны машинајас конструирүтөм вылын, кодјас должендс тырвыд механизирујтны тајд процессө.

Тајд воын вижму овмөс машинајас вөчөм куза Харковскөй завод „Серпи молот“ лејс сешөм машинајаслыс серија, кодјас лөгалдны став техническөй і произвоственнөй требованијејаслы.

Медвожыс странаын завод вөчис кык тп комбајнјаслыс, кодјасдс разротајтөма заводса кон-

структорјасдн да вижму овмөс машинајас вөчөм куза ставсојузса институтын, Танцјура да Уваров јортјасдн.

Танцјура јортлөн комбајн перјд вужјасдс, кыкдс најдс мусыс, гылөдө мусд да шөшыда вундө көрсө. Уваров јортлөн машинаыс нөшта јонжыка совершеннөй. Сјдө коническөја вундө вужјаслыс јурјасдс, кодн тырвыд вөд вужлыс сахарнөй массасө. Свеклө та бдрн оз требүт ручнөй обротака.

Став выль машинајас тајд воын видлавеисны Украина са разнөй свекловичнөй районјасын.

Германија експлоатирујтө Чехословакијаөс

ПРАГА, 2. Чехословацкөй государственинөй „хлебнөй монополија“, кодн бескөдлө земледелије куза министр Фајерабенд, вузалис Германијалы 1.800 вагон шөбдн Чехословакијаын дорыс төдчымдн улынжык додн.

Сјд-жө кадн Германија, кодн көсјысис сетны Чехо-

словакијалы быдлун 2.200 вагон ішөм (ытыв-вој Чехијаса оккупирүтөм каменно-угольнөй бассейныс), сертө сылы ставсө 300 вагон лун, да сјдө дон куза, кодөс кыпдөдма 45 прөцент выль сјдө донјаскөд откофалөм серти, кодјас вөліны Чехословакијаын оккупацијадыс.

советскөй народлыс чувствөјасдс да виждөдласјасдс, кор висталис Москваын интеллигенцијалөн митинг вылын:

Ми тырөс скөрлундн фашизмлы паныд, кодн вайдө человечестволы физическөй да моральнөй страдајтөмјас. Ми тырөс радејтөмдн да сочувствијебн фашистскөй варт жертвајас динө. Ми тырөс надејаөн став мирн социализм торжество выльо.

Мед олас збыль, советскөй гуманизм!

Мијан странаса јөзјаслы өинмөн виждөдны вермытөм фашистскөй сафистјаслөн каннибализм. Человечество өим куза мијан народ сулалө став мирыс каннибализм пөшшадатөг бырөдөм вөсна, кыдн сјдөс бырөдөма советскөй странаын. Фашизм—сјдө человечестволы угроза. Буржуазнөй газетвөй лөж ру пыр тајд прөстөй истинасө заводөдны

казавны капиталистическөй странајасса вөсег бөрдө колөм јөзјас. Фашистскөй зверстволы паныда негодованије паскыд гын мувө став мушар пастаөд. Испанскөй нывбабајасдс да чөлаөдс фашистскөй бомбајасдн виалөм, китајса мирнөй рабочөйјасдс да крестанаөс виалөм јитчөны јеврејјаслы паныда фашистскөй погромјаскөд бти зловешчөй серпасө.

Фашистскөй погромнөй разгул лунјасө став странајасса ужалыс јөз торја радејтөмдн, торја вниманнөй бескөддөны асыныс өинјасдс СССР выль—сјдө страна выль, кодлөн култураыс, светитө мирлы кыдн разумлөн, человечностлөн да народјас дружбаөдн мајак.

„Правда“, нојабр 28-өд лун.

РЕДАКЦИЈАӨ ПИГМӨЈАС

Мыјла ез мынтыны уждөн

Ме договор серти тавога мај 15-өд лунсаң сентябр 15-өд лундэ ужалн ЛМЗ участокса пөжарнөй охраннын. Ужалан срок помагөмсаң кадыс колө-нн кык төлыс да жын, но рајлесхоз бөрја төлыс жынга ужыс өнөд-на ез мынты уждөнсө. Личнө ачым волн рајлесхоз контораөд, медем бостны уждөн, но сенн бухгалтерыс менд пөрјалис. Көсјысис ыстыны уждөн, но бара-на, тыдалө, вунөдчис.

Александр Јевгенјевич Удоратин.

дөд, „добриволец“ колхоз.

Организація, кодн оз ужав

Тавога нојабр 17-өд лунд „Јарега“ колхоз бердө (Пал) котырчис осөавиахимлөн первичнөй организація, кытчө пырис 18 морт. Организація котырчөмсаң кадыс колө-нн төлыс жын дорыс унжык, а татчөс бескөддлысјас (Н. И. Осипов, А. В. Пунегов, Л. Н. Тырина) өнөд-на оз нөднны некушөм оборонно-массөвөй уж. Колхознөй томјөз виччысөны винтовка, прөтивогаз, прөтивовоздушнөй оборона велөдөм, а организаціяса бескөддлысјас вөсег оз-на имеітны асланыс ужлыс план да оз төднны кор нөднны кушөм занатнө.

Бельх.

Заметкајас бөрса

Рајпрокуратура јубртө, мы „Гөрд мајак“ колхозын некушөм пөрадок абу“ јургнөдө јөздөдлөм да „Прокуратуралы төд-выль“ јургнөдө јөздөдлөм заметкајасын индөм фактјас збылмисны.

Примитсө колана мерајас.

Отв. ред. вежыс
М. ШАРЫГИН

Термасөй сузөдны!

Рабочөй, колхозник да служащөй јортјас! Завөдчис 1939-өд во кежлө централнөй, республиканскөй, областвөй да районнөй газетјас да журналјас выльө подписка.

Газетјас да журналјас выльө подписка принимајтчө быд почтовөй өделенијеын, писмөновлөдлысјасдн да общественинөй распространителјасдн.

Сојузпечатлөн Сыктыв-динса рајорг. 5—0.